

Warszawa, 20.10.2020

dr hab. Dariusz Zimnicki
Profesor Uniwersytetu Muzycznego
Fryderyka Chopina w Warszawie

Dziedzina: *sztuki*
Dyscyplina: *sztuki muzyczne*

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

Pana mgra Youlin'a Ye

*pt. Similarities and Differences Between Chinese and European Composers in Arranging
Chinese Traditional Opera Music*

Zleceniodawca

Rada Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Na podst. uchwały nr 24/2019 z dnia 21.01.2019.

Pismo przewodnie RDA.510.I.62(2).2020 z dnia 14.09.2020

Podstawowe dane o Kandydacie

Mgr Youlin Ye jest absolwentem Xiamen University w specjalności Muzykologia - Dyrygentura. Stopień magistra uzyskał tamże w 30.6.2010. Według udostępnionych mi danych stwierdzam, iż wcześniej nie ubiegał się o stopień doktora. Obecnie jest zatrudniony jako nauczyciel dyrygowania w Xiamen University Tan Kah Kee College. W tej samej uczelni pełni funkcję dyrygenta chóru i orkiestry. Obok tego jest dyrygentem Xiamen Siming District Musician Association Choir, a także Xiamen University Students Art Group Symphonic Orchestra. Jest dyrektorem Xiamen Musician Association oraz zastępcą dyrektora komisji ds. chóru (the Chorus Committee). Pozostałe funkcje społeczne pełnione przez Youlin'a Ye to: Wiceprezydent Xiamen Siming District Musician Association i Zastępca Sekretarza Generalnego Związku Badawczego Muzyki Wokalnej w Xiamen (Xiamen Vocal Music Research Association).

Wcześniej, co wynika z nadesłanego zestawu nagród, Kandydat działał jako dyrygent-asystent w Xiamen Male Voice Choir (2008) oraz Xiamen University Choir (2009). Z powyższymi zespołami występował na festiwalach międzynarodowych w Austrii i Taiwanie).

Ocena części artystycznej sporządzona na podstawie nagrania koncertu przewodowego w Xiamen University Science & Art Center Concert Hall 12 lipca 2019 roku. Nagranie zostało dostarczone na nośniku DVD. Jakość techniczną dźwięku na płycie oceniam jako nienaganną. Obraz jest zmontowany w sposób pozwalający na dokładne śledzenie gestykulacji dyrygenta z obu stron, dokładnie widać wszystkich wykonawców.

Wykonawcy koncertu:

Xiamen Siming District Musician Association Choir, TTK College Choir,

Xiamen Opera and Dance Theater Orchestra

Soliści: Hou Lianna, Wu Zhen.

Recenzję tej części pracy chciałbym oprzeć na warunkach artystycznych i organizacyjnych w jakich działa Pan Youlin Ye, toteż postaram się je w szczerzy sposób przytoczyć. Doktorant jest kierownikiem zespołów mało doświadczonych na arenie międzynarodowej, nie pracuje na co dzień z repertuarem wykraczającym poza muzykę azjatycką. Jak należy się domyślać, szczególnie Chóry, który śpiewały na nagrany koncert, nie jest zespołami o wysokiej prężności artystycznej. Najprawdopodobniej jest to skutkiem podlegania trudno reformowalnemu systemowi szkolnictwa muzycznego. Warsztat artystyczny obu zespołów, na którym doktorant mógł budować swoją kreację wybranych dzieł, pozwalał mu na realizację podstawowych założeń interpretacyjnych. Trzeba jednak z całą stanowczością podkreślić, iż muzycy sprawiają wrażenie dobrze przygotowanych do koncertu. Większość z nich śpiewa i gra w stałym kontakcie z dyrygentem, realizując wedle umiejętności wszystkie jego założenia.

W całym koncercie bez trudu daje się zauważyć nienaganne wykształcenie Dyrygenta. Operuje on pewnym, czytelnym gestem, bardzo wyraźną ekspresją muzyczną. Odnajduje się w częstych zmianach tempa i nastrojów, bez problemów steruje dynamiką, prezentuje przemyślaną i logiczną koncepcję dramaturgii całego koncertu. Trudno powiedzieć, czy sporadycznie słyszalne niedociągnięcia wykonawcze wynikają z braku czasu poświęconego na

przygotowania dzieł, czy z tymczasowych ograniczeń wykonawców. Obserwując zdecydowanie i różnorodność elementów agogicznych w geście Dyrygenta mniemam, iż niebawem w chórach nastąpi poprawa intonacji, techniki wokalne i precyzji rytmicznej. Pozostaje jedynie życzyć Zespołom i ich Kierownikowi konsekwencji w dążeniu do celu.

Pierwszy utwór programu koncertowego „Mu Guiying Takes Command of Troops” autorstwa Beaty Wróblewskiej (muzyka) i Mei Lanfang (tekst - przetłumaczony na język angielski przez doktoranta) to niezwykle rzadki przypadek międzykontynentalnej współpracy kompozytora i wykonawców. Jak wynika z opisu dzieła - jest to prawykonanie. Zapewne zainspirowany tytułem dzieła, Dyrygent brawurowo przeszedł przez liczne trudności fakturalne zawarte w tej czteroczęściowej kompozycji. Mam na myśli częste zmiany tempa, metrum i typową dla źródeł niniejszej stylizacji instrumentację. Wyraźnie daje się zauważyć dojrzałość dyrygenta w budowaniu napięć w tej kompozycji. W trzeciej części, połączenie europejskiego i orientalnego stylu prowadzenia melodii w partiach wokalnych okazało się nadzwyczaj trudną barierą do pokonania. Wielotaktowe divisi w grupie żeńskich głosów również wymagało od śpiewaków szczególnej uwagi, w tym przypadku uwagi nie równoważącej braku doświadczenia w śpiewaniu ośmiogłosów. W efekcie chórowi zabrakło pewności i soczystego brzmienia. Pozostaje mi życzyć, aby kolejne wykonanie niezwykle ciekawej kompozycji „Mu Guiying takes Command of Troops” odbyło się bez kłopotów intonacyjnych i rytmicznych.

O ile pierwsza część koncertu zabrzmiała w aurze świeżości, skądinąd częstej przy prawykonaniach, o tyle kolejne dzieło wzbudziło we mnie wręcz przeciwne skojarzenia. Być może pewne nieuniknione ślady europejskości w dziele Beaty Wróblewskiej okazały się mniej przyjazne dla muzycznej intuicji wykonawców. Kompozycja „Liang Hongyu” zabrzmiała pewniej, została zagrana i zaśpiewana wręcz wzorcowo. Chór znakomicie odnalazł się w specyfice monolitycznej faktury wokalne. Dyrygent bez kłopotu realizował wszystkie rozumiane przeze mnie założenia scenicznej muzyki chińskiej. Wyróżniał się znakomitą współpracą z solistami, którzy swoje partie realizowali bez wzrokowego kontaktu z dyrygentem. Być może niektóre elementy techniki manualnej Youlina Ye są zbyt mocno zakorzenione w kanonach chóralistyki, mimo to jednak nie zauważyłem znaczących śladów braku porozumienia na przestrzeni dyrygent – orkiestra. Doktorant ze swobodą prowadzi bogato obsadzoną orkiestrę zarówno w artykulacji arco jak i pizzicato. Bez trudu porządkuje gestem liczne fragmenty zdominowane w orkiestracji przez instrumenty perkusyjne. Trafnie

dobiera tempa (zresztą nie pozostające w rozbieżności z oznaczeniami w partyturze), tak aby ani soliści ani chór nie mieli trudności z realizacją drobnych przebiegów rytmicznych. Nie da się nie zauważyć jakże naturalnej i przekonującej pracy mimiką twarzy Youlina Ye. Miło obserwować to (tu znowu pragnę podkreślić wzorcowy montaż wideo), jak wiele wpatrzonych w niego młodych śpiewaków w chórze odwzajemnia szczerą intencję Dyrygenta i oddaje się jego przekonującemu przewodnictwu muzycznemu.

Muzycznym deserem koncertu przewodowego jest chińska pieśń patriotyczna Quifeng'a Zhen w opracowaniu Yang Zhen przetłumaczona w swoim tytule jako „I love you China”. Utwór brzmi dosadnie i, zdałoby się powiedzieć, z głębi serc wykonawców, pozostając w całkowitej zgodności z tradycją wykonawczą tego typu muzyki. Znowuż, trzeba w tym podkreślić zaangażowanie Dyrygenta. Słyszalna jest dogłębna, być może nawet wieloletnia znajomość partii u wszystkich wykonawców. Niektóre desynchronizacje tempa, szczególnie przy zbliżających się fermatach, są, jak sądzę, wynikiem pewnych zatartych przyzwyczajęń wykonawczych, jednak dyrygent bohatersko pozostaje w roli dominującego lidera nad dziesiątkami muzyków, sprawnie gładząc wszelkie nieuważne uchybienia u dziesiątek siedzących i stojących przed nim muzyków. Wykonanie robi iście wspaniałe wrażenie. Obok wyniosłości patosu i niezakłamanego zakochania w muzyce zauważyłem pewien szczegół dotyczący zawodu dyrygenta. I tak, moją sugestią, którą w tej części recenzji pragnę zaakcentować w szczególny sposób, byłaby rewizja techniki manualnej w kontekście samodzielności rąk. Z pewnością to usprawnienie dałoby możliwość Doktorantowi jeszcze bardziej swobodnego kreowania (bardzo często zauważalnych w koncercie przewodowym) własnych wspaniałych intencji muzycznych.

Ocena części opisowej

Istotą treści części opisowej dysertacji są dwa rozdziały bezpośrednio nawiązujące do wybranego tematu. W pierwszym rozdziale Autor przytacza różnice i podobieństwa, jakie zauważył w obu głównych dziełach, które wybrał na swój koncert przewodowy. Zamieścił tu wiele ciekawych treści o tradycyjnej chińskiej muzyce scenicznej. Wielokrotnie odnosi się do kontekstu europejskiej kultury muzycznej, przedstawiając częste zestawienia elementów twórczych oraz wykonawczych jednego i drugiego utworu. Cały rozdział jest zakorzeniony

w fachowych źródłach bibliograficznych zarówno wschodnich jak i zachodnich, jednakże wiele miejsca Doktorant poświęcił własnym obserwacjom i przemyśleniom. Są one całkowicie oryginalne i samodzielne, co bezpośrednio wynika z treści.

Drugi rozdział części opisowej zawiera szereg zebranych przez Dyrygenta doświadczeń w pracy z chórami Xiamen Siming District Musician Association Choir oraz TKK College Choir, z którymi przygotowywał program koncertu przewodowego. Autor wspomina o bazowych trudnościach polegających na braku doświadczenia śpiewaków przede wszystkim w czytaniu nut. Opisuje powszechną w Chinach notację cyfrową, która jego zdaniem nie służy efektywnej pracy nad muzyką współczesną. Wskazuje na metodę „movable do” jaką stosował przy przygotowaniach do koncertu oraz techniki wprowadzania tej metody w gronie współpracujących z nim chórzystów. Najprawdopodobniej Doktorant w ten sposób chce wzbogacić ich umiejętności, co z pewnością będzie wzmagało sprawność chórów w przyszłości. Założenia te są w pełni właściwe, zwłaszcza w kontekście późnej wyróżnianych pozytywow i mankamentów metody „movable do”.

Pewien niedosyt budzi podrozdział nawiązujący do pracy nad intonacją. Autor podkreśla, iż interwały powyżej seksty są trudniejsze do realizacji przez mniej doświadczony chór. Wskazuje w tym miejscu na konieczności skrupulatnego ćwiczenia niełatwych motywów, akcentując przy tym uwarunkowanie takimi wartościami charakteru jak wytrwałość i cierpliwość. Trudno się z tym nie zgodzić. Sugerowałbym jednakże dyrygentowi dodatkowo wypracowanie innych metod i technik na klarowne brzmienie pochodów szeroko-interwałowych w liniach melodycznych. Jedną z nich mogłaby być metoda odwracania interwału, czyli szukaniu zbieżności między septymą wielką a sekundą małą w przeniesieniu oktawowym, tudzież metoda zapamiętywania dźwięków w obrębie 1-2 taktów, zwłaszcza gdy powtarzają się one często.

W części opisowej Doktorant kilkakrotnie odwołuje się do specyfiki emisji głosu w chórze chińskim. W podrozdziale 2.1.3 typuje 3 grupy umiejętności, w jakie chórmistrz pracujący przy partyturze opery chińskiej powinien posiadać. Warto byłoby dodać w tym miejscu chociaż kilka spostrzeżeń z przebiegu własnej pracy nad utworami koncertu doktorskiego odnoszących się do kształtowania emisji zbiorowej w zespołach. Jednym z najbardziej odkrywczych pod względem spostrzeżeń i wniosków Autora jest podrozdział o oddechu (2.1.4) wskazane są tu mało popularne w Europie techniki ekspresji słowno-muzycznej przy pomocy „ukrytego

oddechu”. Pojawiają się tu również opisy wielu technik artykulacyjnych, a także ornamentyki, mało używanej w europejskiej wokalne muzyce zespołowej. Tym bardziej czyni to rozprawę oryginalną i odkrywczą w środowisku polskiej nauki.

Własne poglądy Autor prezentuje w opisie organizacji pracy z chórem i orkiestrą. Jego zdaniem, w chórze amatorskim dyrygent jest w „99% nauczycielem a w 1% profesjonalnym dyrygentem” (cytat z pracy). Myślę, że taki podział jest inspirowany osobistymi doświadczeniami Youlina Ye. Profesjonalizm nie musi zamykać się jedynie na płaszczyźnie współpracy z zespołami dojrzałymi artystycznie, nie powinien być rezerwowany dla wyłącznie zawodowych chórów. Dobrze wykształcony dyrygent, posiadający znakomitą intuicję i ugruntowaną wiedzę jest profesjonalistą w pełnym tego słowa znaczeniu. Nie jest istotne z kim współpracuje i na jakim poziomie wykonawczym, ale jak sprawnie i skutecznie uprawia swój zawód. Jestem przekonany, iż powyższy pogląd Doktoranta wynika z jego skromności, która jest cechą szczególnie pożądaną wśród muzyków – dyrygentów, dążących do permanentnego rozwoju. Nie może ona oznaczać u Youlina Ye braku obeznania ze specyfiką pracy dyrygenta.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z rozprawą doktorską Youlina Ye *Similarities and Differences Between Chinese and European Composers in Arranging Chinese Traditional Opera Music*, na którą składa się dzieło artystyczne oraz jego część opisowa, stwierdzam jednoznacznie, że Pan Youlin Ye prezentuje w nich oryginalne rozwiązania problemów dyrygenckich tym samym wnosząc istotny wkład w rozwój dyscypliny sztuk muzycznych.

Całość dzieła artystycznego przedstawionego w załączonej dokumentacji (zarówno nagrania koncertu jak i opisu) oceniam pozytywnie i uznaję, że spełnia ono warunki określone w Art.187.1.2 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. 2018, poz.1669, z późniejszymi zmianami).

Pracę przyjmuję, wnioskuję o dopuszczenie do obrony i przyznanie Panu Youlin Ye stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki muzyczne.

Conclusion

After reading Mr. Youlin's Ye doctoral dissertation *Similarities and Differences Between Chinese and European Composers in Arranging Chinese Traditional Opera Music*, which consists of an artistic work and its descriptive part, I state unequivocally that Mr. Youlin Ye presents in them original solutions to conducting problems, thus making a significant contribution to the development of the discipline of musical arts.

The entire artistic work presented in the attached documentation (both the recording of the concert and the description) is positive and I consider that it meets the conditions set out in Article 187.1.2 of the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2018, item 1669, with later changes). I apply for admission to defense and to grant Mr. Youlin Ye a doctoral degree in art, a discipline of musical arts.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'D. Zwilz', is located in the lower right quadrant of the page.